

Suomen Jazz & Pop Arkisto
Arabiankatu 2
00560 Helsinki

Opetusministeriö
PL 29
00023 Valtioneuvosto

Digiwiki-hankkeen loppuraportti

Tausta

Suomen Jazz & Populaarimusiikin Arkiston Kannatusyhdistys ry sai opetusministeriöltä 4.8.2008 valtionavustuksena käytettäväksi 27.000 euroa Digiwiki-verkkopalvelun kehittämiseen. Erityisavustuksen määräaika päättyi 31.12.2009. Hankkeen diaarinumero on 106/621/2008.

Samaan hankkeeseen saatiin opetusministeriöltä 12.5.2008 tietohuoltoavustusta 8000 euroa (dnro 111/525/2007). Käytännössä hanke on siis saanut rahoitusta 35.000 euroa. Hankkeen väliraportti toimitettiin opetusministeriölle huhtikuussa 2009.

Hankkeen hallinnoijana on alusta lähtien toiminut Suomen Jazz & Pop Arkisto JAPA. Varsinaisena vetäjänä oli kuitenkin vapaaehtoisvoimin toiminut ryhmittymä, Digifoorumi, jonka jäsenkuntaan kuuluu JAPAN lisäksi asiantuntijoita muun muassa seuraavista suomalaisista organisaatioista: Valtion taidemuseo, Suomen valokuvataiteen museo, Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Svenska Litteratursällskapet i Finland, Valokuvavalmistamo ja -laboratorio KAR, Kansanperinteen arkisto, Kaustisen kansanmusiikki-instituutti ja Kansallisarkisto.

Käytännön tasolla Digiwikiä on vetänyt ohjausryhmä, jonka jäseniä ovat Janne Mäkelä (Suomen Jazz & Pop Arkisto JAPA, korvasi Juha Henrikssonin kesällä 2008), Toni Suutari (Kotimaisten kielten tutkimuskeskus), Perttu Rastas (Kuvataiteen keskusarkisto) ja Anne Isomursu (Suomen valokuvataiteen museo).

Verkkopalvelu

Digitointitietoa koskevan verkkopalvelun kehittäminen on ollut Digiwikiin (www.digiwiki.fi) tärkein tehtävä. Verkkopalvelu aloitti toimintansa jo vuonna 2007, mutta sen kehittäminen ja laajentuminen pääsi kunnolla käyntiin vasta vuonna 2008. Palvelu jaettiin neljään osioon: äänitteet, videot,

kuvat ja pitkäaikaissäilytys. Alkuvuonna 2009 mukaan lisättiin vielä viides osio: tekstit.

Jokaisella osiolla oli oma koordinaattorinsa: äänitteistä vastasi Janne Mäkelä, videoista Perttu Rastas, kuvista Anne Isomursun johtama kuvatyöryhmä ja pitkäaikaissäilytyksestä Toni Suutari. Tekstit-osiota koordinoivat aluksi vuorotellen Martti Kupiainen ja István Keckseméti Kansallisarkistosta, kunnes ohjausryhmä ryhtyi huolehtimaan siitä loppuvuonna 2009.

Koordinaattorien tehtävänä oli hankkia asiantuntija-artikkeleiden kirjoittajia, toimittaa tekstit julkaisukuntoon ja valvoa budjettia. Osa koordinaattoreista osallistui itse aktiivisesti tekstien kirjoittamiseen. Jokaiseen alaosiioon määriteltiin oma budjettinsa, jonka pohjalta koordinaattorit myönsivät avustuksia eri toimijoille. Esimerkiksi JAPAn koordinoimassa Äänitteiden digitointi -osiossa Digiwiki-rahoitusta saivat Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Tampereen yliopiston kansanperinteen arkisto ja Kaustisen kansanmusiikki-instituutti. Alkuvuonna 2010 ääniteosiioon saadaan vielä täydennystä, kun kaupalliset digitointiyritykset Diginord ja DER toimittavat kuvauksensa omista työkäytännöistään Digiwikiin.

Vuonna 2008 Digiwiki-hankkeen pääpaino oli verkkopalvelun laajentamisessa, suunnittelussa ja digitointia koskevien artikkelien tuottamisessa. Vuonna 2009 palvelun ulkoasua uudistettiin ja samalla artikkelit täydentyivät kaikilla osa-alueilla, viimeisimpänä Tekstit-osiossa joulukuun lopulla. Samaan aikaan palvelusta valmistui Lena Karhun kääntämänä valikoiva ruotsinno ja Janne Mäkelän englanninkielinen yleisesittely.

Verkkopalvelussa on digitointiohjeiden lisäksi tietoa alan tapahtumista ja julkaisuista.

Vuoden 2008 lopulla palvelu oli muutaman kuukauden ajan kiinteästi yhteydessä Kansallisen digitaalisen kirjaston KDK:n toimintaan tarjoten työalustan hanketta valmistelevalle asiantuntijaryhmälle. Vuonna 2009 Digiwiki irtautui KDK:sta ja hankki oman domain-tunnuksen. Yhteistyö KDK:n kanssa jatkui kuitenkin aktiivisesti.

Muu toiminta

Ohjausryhmä kokoontui suunnittelemaan Digiwikiä vuoden 2008 aikana kolme kertaa ja vuonna 2009 viisi kertaa. Digiwiki-ryhmä (käytännössä Digifoorumi) kokoontui vuonna 2008 kerran ja vuonna 2009 kolme kertaa. Muistiot näistä kokouksista ovat nähtävissä Digiwiki-sivuilla.

Hankkeen taustaorganisaatiot järjestivät ohjausryhmän johdolla 12.3.2009 Digiwiki-julkistamisseminaarin Kiasmassa, Helsingissä. Seminaaria varten Digiwiki-palvelua päivitettiin ja kehitettiin aktiivisesti, minkä lisäksi sivuille tuotettiin kokonaan uutta, kulttuuriperinnön digitointia koskevaa aineistoa. Pääpuhujana oli Edwin Klijn Hollannin kansalliskirjastosta. Kaikille avoin tapahtuma oli onnistunut, ja siihen osallistui noin 180 kulttuuriperinnön

digitoinnista kiinnostunutta ammattilaista ja harrastajaa. Seminaarin yhteydessä valokuvaajat pitivät oman digitoitinkokouksensa. Seminaarin esityksiä ja raportti on koottu Digiwiki-sivuille.

Digiwiki järjesti yhdessä Kansallisen digitaalisen kirjaston kanssa suomalaisille muistiorganisaatioille tekstidigitointia koskevan työpajan 19.11.2009 Kansallisarkistossa ja kuvadigitoinnin työpajan 24.11.2009 niin ikään Kansallisarkistossa. Työpajoihin osallistui 107 henkilöä (42+65). Osallistujia olisi ollut enemmänkin tulossa. Työpajat jatkuvat vuonna 2010, kun 15.1. ja 29.1. järjestetään äänitteiden digitointia koskevat työpajat ja helmikuussa videoaineistoja koskeva koulutustapahtuma.

Digiwiki järjesti ryhmänsä jäsenille ja muille alan asiantuntijoille 5.11.2009 tutustumismatkan Mikkeliin Kansalliskirjaston digitoitinkeskukseen ja Elinkeinoelämän keskusarkistoon. Mukana oli 42 osallistujaa. Matkan päätteeksi pidettiin Digiwiki-ryhmän kokous, jossa pohdittiin Digiwikiin tulevaisuutta.

Ohjausryhmän jäsenet kertoivat verkkopalvelusta erilaisissa tilaisuuksissa, joista mainittakoon Janne Mäkelän esitys Ruotsin Kuninkaallisen kirjaston työntekijöille opetusministeriön seminaarissa 11.9.2009.

Avustuksen käyttö

Hankkeen rahoitus on käytetty rahoituspäätöksissä mainituin ehdoin ja rajoituksin. Hankkeen budjetti oli tarkkaan määritelty hakemuksissa, mutta koska avustusta tuli kahdelta eri momentilta, kokonaisbudjettia täsmennettiin tammikuussa 2009. Budjetti ja tilitykset jakautuivat seuraavasti:

	Budjetti	Käytetty 31.12.2009
Palvelinkustannukset ja hallinnointi	1600	1366
Osa-alueiden koordinointi	13800	13800
Laajemmat artikkelit	11400	8689
Laitosten kokemukset	4200	2700
<u>Koulutus</u>	<u>4000</u>	<u>3985</u>
YHTEENSÄ	35000	30540

Joissakin osioissa (erityisesti Kuvat) toimijoita oli niin paljon, että avustusta ei kyetty käyttämään JAPAN asettamaan määräaikaan eli joulukuuhun 2009 mennessä. Tämän vuoksi opetusministeriöltä haettiin määräajan pidennystä 30.3.2010 saakka. Liitteenä olevasta virallisesta tililaskelmasta näkyy tilanne joulukuun 2009 lopulla. Lopullinen laskelma toimitetaan huhtikuussa JAPAN virallisen tilinpäätöksen jälkeen.

Arvio

Digiwiki on tuonut esille koostettua tietoa digitoinnista ja pitkäaikaissäilyttämisestä. Se on pyrkinyt vakiinnuttamaan yhteisiä käsitteitä

alan ammattikieleen. Palvelu on tullut jossain määrin tunnetuksi myös laajemmalle yleisölle.

Digiwiki-hankkeen ominaispiirteenä on ollut vapaaehtoistoiminta ja osallistujien suuri lukumäärä. Monitoimijuus on näkynyt muun muassa siinä, että verkkohanke on jakautunut aineistokohtaisiin alaosioidiin.

Moninaisuus on sekä hankkeen vahvuus että heikkous. Digiwiki kiinnostaa alan toimijoita, koska se on aidosti yhteisöllinen ja sitoutumaton hanke. Samalla hanke kuitenkin on ollut hallinnollisesti haastava ja verkkopalvelun osalta tyylillisesti vaihteleva. Jatkossa koordinointia tulisi jollain tavalla keskittää yhteisöllisyydestä ja laatuvaatimuksista tinkimättä. Samalla olisi syytä miettiä, voisiko verkkopalvelusta tehdä ”kevyemmän” version sellaisille toimijoille, jotka ovat vasta tutustumassa digitoinnin perusteisiin. Lisäksi yhteistyötä voisi kehittää suurten kansallisten muistiorganisaatioiden, kaupallisten yritysten ja mahdollisuuksien mukaan myös kansainvälisten tahojen suuntaan.

Kaikkienensa Digiwiki on osoittautunut tärkeäksi ja laadukkaaksi yhteisösivuksi alan ammattilaisille, erityisesti pienempien organisaatioiden toimijoille, jotka usein tekevät digitointityötä itsenäisesti omissa oloissaan. Hanke on vahvistanut tunnetta digitointityön merkittävydestä. Mikkelinmatkan palautteessa muuan osallistuja tiivistä asian näin: ”Tuntekaamme iloa arvokkaasta työstämme”.

Helsingissä 31.12. 2009

Janne Mäkelä

Arkistonjohtaja, Digiwiki-hankkeen yhteyshenkilö

LIITTEET

Ote hankkeen kirjanpidosta 31.12.2009